

HRADČANSKÉ ROZHLEDY



2/2020

REDAKČNÍ SLOUPEK

Vážení abonenti a čtenáři, původně jsme chtěli druhé číslo věnovat historii obce, spolků a zajímavostem z našeho okolí. Nakonec se ale pár akcí uskutečnilo, tak jsem se rozhodla, že toto vydání časopisu bude všehochoť vašich článků, reportáží z akcí, postřehů a zajímavostí. Věřím, že i tak vás články zaujmou, poučí a pobaví.

Snad se již situace ve společnosti uklidní natolik, že se budou moct uskutečnit všechny podzimní plánované akce a naše životy se vrátí do normálu. Do té doby si užijte pohodové léto, plné nových objevů, cestování, potkávejte jen pohodové lidi a nenechte se otrávit.

Těším se Vás u podzimního čísla.

Jana Hrbáčková

Čtvrtletní periodický tisk obce
Hradčany, ev. č. u MK ČR E 188 22
Redakce: Blažena Mikulíková,
Martina Žákovská, Olga Navrátilová, Martina Dlouhá,
Markéta Janušová, Marie Galetová, Jarda Valentík
Grafická úprava: Jana Hrbáčková
Korektura textu: Ivona Mikulíková
Náklad 110 výtisků
e-mail: hradcanske.rozhledy@email.cz
Tisk: EURO-PRINT Přerov, s. r. o.
Datum a číslo vydání: 28. 7. 2020,
číslo 2/2020
Uzávěrka příštího čísla: 9. 10. 2020

Srpen

- 10. 8. **Den pro maminky**
- 15. 8. **Nohejbal**
- 22. 8. **Dětský den**
- 29. 8. **Turnaj v malé kopané**
- 29. 8. **Setkání invalidů**
- 30. 8. **Svatý Hostýn - pout'**

Září

- 3. 9. **Zájezd pro seniory**
- 12. 9. **Dechové odpoledne**
- 19.-20. **Výstava ovoce a zeleniny**
- 26. 9. **Zájezd na jižní Moravu**

Říjen

- 10. 10. **Hradčanské vlnky**
- 17. 10. **Setkání seniorů**
- 24. 10. **Lampionový průvod**
- 31. 10. **Beseda Klubu seniorů**



Vážení a milí čtenáři Hradčanských rozhledů,

otevíváte druhé číslo našeho čtvrtletníku v roce 2020. Při vydání prvního čísla jsme všichni tak nějak čekali a doufali, že do jednoho či dvou měsíců skončí pandemie a náš život v obci se bude ubírat dál stejnými kroky, tzn. hody, divadlo a další plánované akce. Bohužel, nestalo se tak, a mám pocit, že žijeme v nějakém vakuu a přemýšlíme, zda bude možné plánované akce realizovat nebo je budeme nuceni rušit. Teď konkrétně mám na mysli zájezd seniorů, který zatím nerušíme, dále pak říjnové setkání seniorů a v neposlední řadě zájezd na divadelní představení v Moravském divadle Olomouc. Bohužel jsme taky trochu dlužníky našim dětem a mládeži, neboť zájezd ke Dni dětí nebylo možné uspořádat, ale snad se nám podaří jim vše vykompenzovat příští rok.

V našem obecním časopise jsme vždy psali o dění v obci, které však bylo z důvodu nám všem známého ve druhém čtvrtletí minimální. Proto paní Hrbáčková navrhla, abychom se v tomto vydání Hradčanských rozhledů ohlédlí do historie. Přiznám se, že se mi tento nápad od počátku velmi líbil a věřím, že se nejen členům redakční rady, ale také vám ostatním dopisovatelům podaří skloubit současnost i minulost ke spokojenosti našich čtenářů. A pokud se najdou kritici, tak k nám budte, prosím, shovívaví. Nejsme renomovaní novináři, ale všichni členové redakční rady máme zájem na tom, aby vás čtenáře náš čtvrtletník pobavil a také obohatil o informace z historie naší vesnice.

Ve svém úvodníku bych také touto cestou ráda přivítala dva nové členy redakční rady, paní Marii Galetovou a pana Jaroslava Valentíka (konečně mužského zástupce). Přeju jim, aby měli hodně dobrých nápadů ke zlepšení Hradčanských rozhledů a dobře se jim v našem kolektivu redakční rady pracovalo.

Závěrem mi dovolu, abych vám všem popřála krásné letní dny. Vám, kteří cestujete, přeji pěknou dovolenou a dětem hezký zbytek prázdnin. Já osobně se budu těšit, že se zase začneme setkávat na našich klasických obecních akcích.

Blažena Mikulíková

POZVÁNKA

Vážení občané senioři,

dovolte mi, abych Vás touto cestou pozvala jménem zastupitelstva obce i jménem svým na tradiční setkání seniorů dne 17. října 2020. Samozřejmě vás ještě s osobním pozváním navštíví zastupitelé obce. Budeme se těšit na setkání s Vámi.

Blažena Mikulíková,
starostka obce

Co se děje v obci

☺ **Tašky na třídění odpadu** – obec zakoupila od firmy Ekocom sadu tašek na tříděný odpad (plast, papír a sklo), mnozí z Vás už ji máte doma. Z důvodu změny plátce DPH prodáváme celou sadu tří tašek za 20 Kč a můžete si ji zakoupit na obecním úřadě.

☺ **Sběr elektrospotřebičů.** V měsíci září provedeme od občanů sběr vyřazených elektrospotřebičů-televizorů, praček, ledniček, baterií atd. O přesném datu Vás budeme informovat, zboží uskladníme ve dvoře v domě č. 26 a následně je bude firma odvážet.

☺ **Kulturní akce** – zvažujeme objednat zájezd do olomouckého divadla na divadelní představení, pravděpodobně v říjnu. Samozřejmě záleží na vývoji situace s koronavirem.

☺ **Prodejna potravin**– obec obdržela dotaci od Krajského úřadu Olomouckého kraje ve výši 43 tisíc korun, což činí 50 procent nákladů na elektřinu a rovněž obec přispívá na mzdový fond. Zastupitelstvo obce má zájem, aby se prodejna potravin v obci udržela.

☺ **Výletišťe** – na výletišťe jsme zakoupili a zprovoznili profimyčku nádobí, podobnou té, kterou již používáme v pohostinství.

☺ **Firma SUEZ** ve spolupráci s obcí bude v měsíci září provádět svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu. V souvislosti s tímto svozem vás prosím, nepřepĺňujte kontejnery, neboť řidiči je poté nemohou naložit a náš pracovník vše musí složitě překládat. Pokud bude velkoobjemového odpadu hodně, stejně jako v loňském roce objednáme další svoz. Děkuji.

☺**Opětovně upozorňuji a zároveň žádám řidiče** čtyřkolek, traktorků nebo motorek, aby kolem nádrží jezdili pouze po zpevněných cestách a chovali se jako lidé.

☺**Žádost** – žádám tímto naše občany, aby nedělali černé skládky. Obec má vytvořené podmínky v souladu se zákonem k likvidaci jakéhokoliv odpadu. Momentálně mám na mysli likvidaci posekané trávy. Skoro všichni máme kompostéry nebo jsou na ploše u obecního úřadu kontejnery na bioodpad. Toto upozornění se týká všech občanů, ale především obyvatel v lokalitě Příčky. Asi by se nikomu nelíbilo, kdyby si váš souseď posekal trávu a vyhodil ji přes plot na vedlejší sousedův pozemek, tak jako naši zaměstnanci nacházejí vyhozenou posekanou trávu na obecním pozemku.

Blažena Mikulíková, starostka obce

VÝZVA

Vážení občané,

obrátila se na naši obec Česká národopisná společnost se žádostí, zdali by někdo z občanů neměl zájem s nimi spolupracovat. Přesné znění dopisu vám předkládám a budu velmi ráda, pokud by někdo z vás projevil zájem. Po úspěšném vydání Hradčanské kuchařky by to byla další ukázka činnosti v naší obci. Předem děkuji.

starostka obce

Vážený pane starosto, vážená paní starostko, vážení představitelé obce,

rádi bychom Vás požádali jménem **České národopisné společnosti** o pomoc při dokumentaci našeho společného kulturního dědictví – lidové kultury v nejširším slova smyslu. Česká národopisná společnost byla založena roku 1891 a sdružuje vědecké, odborné a pedagogické pracovníky a studenty věnující se studiu lidové kultury a popularizaci výsledků tohoto studia. Více o naší činnosti se můžete dočíst např. na našich webových stránkách: <http://www.narodopisnaspolecnost.cz>

Kromě dvou set členů spolupracujeme asi se sto dopisovateli z různých částí České republiky. Ve Vaší obci ani v nejbližším okolí doposud nemáme nikoho, kdo by s námi dlouhodobě spolupracoval, proto se na Vás obrácíme s následující prosbou.

Hledáme kontakt na osobu, která by měla zájem stát se aktivním dopisovatelem naší společnosti. V minulosti byli našimi dopisovateli převážně místní učitelé, kronikáři, pamětníci starých časů apod. Dnes je našim požadavkem na dopisovatele pouze **znalost místopisu obce, přehled o dění v obci a chuť s námi komunikovat** (nejlépe prostřednictvím emailu).

Všem dopisovatelům v ČR posíláme jednou ročně dotazník, který se týká lidové kultury, respektive v němž je prosíme o informace o dění v obci – například o tom, jaké se udržují zvyky, jaké spolky v obci působí, zda v obci působí řemeslníci, jak tráví lidé volný čas, udržuje-li se v obci tradiční oděv, strava, nářečí, zda se v obci stala nějaká významná událost hodná zapamatování apod. Odpovědi dopisovatelů z jednotlivých obcí umožňují jasnější přehled o celkovém stavu lidové kultury v České republice. Všechny dotazníky od dopisovatelů jsou uloženy v archivu České národopisné společnosti a slouží jako podklad pro budoucí výzkum či publikační činnost. Činnost dopisovatelů je na bázi dobrovolnosti a není honorovaná.

Pokud byste věděli o někom, kdo by byl ochotný a měl zájem s námi spolupracovat – prosíme Vás o předání našeho dopisu této osobě nebo o kontakt na ni, abychom mohli zodpovědět případné další otázky.

Velice Vám děkujeme za Váš čas.

Mgr. Jana Nosková, Ph.D. – předsedkyně České národopisné společnosti, z. s.

PhDr. Roman Malach, Ph.D. – pověřenec pro kontakt s dopisovateli České národopisné společnosti, z. s. narodopisnaspolecnost-dopisovatele@seznam.cz



PODĚKOVÁNÍ

Vážený čtenáři,

ráda bych touto cestou poděkovala našim hasičům za jejich pomoc při čistění uličních vpustí a kanálů v květnu letošního roku. Cením si jejich pomoci o to více, protože jsme je nemuseli vyzývat a sami přišli s návrhem, že si udělají jako každý rok brigádu. Stejná situace byla při odsávání vody z lokality „Za potokem“, kde nám po deštích hned dvakrát vzniklo menší jezero a opět se hasiči nabídli, že vše uvedou do pořádku. Ještě jednou jim DĚKUJI.

starostka

ZÁJEZD SENIORŮ

Vážený občané senioři,

tak jako každým rokem pro vás máme i v tom letošním naplánovaný zájezd. Ten se uskuteční 3. září a objednali jsme exkurzi do TONAKU Nový Jičín, kde nás seznámí s výrobou klobouků, které si po prohlídce můžete vyzkoušet, popřípadě zakoupit. Odtud bychom se poté přesunuli do Frýdku-Místku na společný oběd, prohlídku náměstí a ve 13 hodin navštívíme známou výrobu sladkostí MARLENKA, kde si projdeme s průvodcem výrobu a také zde budete mít možnost zakoupit si jejich produkty v podnikové prodejně za zvýhodněné ceny.

Přihlašovat se můžete od 3. srpna na obecním úřadě a ti z vás, kteří budou mít zájem o zajištění oběda, si tento při přihlášení uhradí (bude to stejné jako v loňském roce). Zatím máme z obou provozoven potvrzeno, že exkurze probíhají, i když je současná epidemiologická situace v Moravskoslezském kraji nyní zhoršená.

Blažena Mikulíková

PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ ZAHRÁDKÁŘŮ A JEJICH PŘÍZNIVCŮ

Jaromír Václavík

Každoroční přátelské setkání členů zahrádkářského spolku bylo letos nutné z důvodu koronaviru přesunout ze začátku května až na začátek června, kdy už bylo možné se scházet. Termín letošního setkání byl tedy stanoven na 6.června. Pozvání obdrželi všichni současní a také bývalí členové spolku. Posezení pro tuto sešlost bylo připraveno na dvoře spolkového domu, kde se postavily párty stany,



pod které se rozmístily stoly a lavice na sezení. Úderem sobotní druhé hodiny odpolední se pomalu začali všichni pozvaní scházet. Na uvítanou dostal každý štamprličku slivovičky nebo domácí ořechovky. Pak už všichni zabrali svá místa a započala družná zábava. O dobrou náladu se postaraly svou hudební produkcí Petra Skopalíková a Martina Žákovská, jejichž repertoár dokázal zaujmout všechny přítomné. K pití se podávalo točené pivečko, ale bylo také víno a nějaká ta štamprlička se taky našla. Všichni si pak mohli pochutnat na koláčcích, škvarkových pagáčcích a



pomazánce. Na grilu se připravovaly uzené špice a také pečené brambory. Nechyběl ani kousek toho uzeného bůčku. A jak už to tak bývá, když je dobrá zábava, tak čas plyne hodně rychle a jinak tomu bylo i na této akci. Najednou se setmělo a pomalu bylo potřeba myslet na návrat k domovům. Závěrem zbývá už jen poděkovat všem organizátorům tohoto setkání a doufat, že se ve stejné hojném počtu setkáme také příští rok.

NÁVŠTĚVA MUZEA V PROSENICÍCH

Hana a Josef Tomčíkovi

Letošní rok začal nečekaným problémem souvisejícím s koronavirovou pandemií, která zavinila, že všechny společenské i soukromé akce byly zrušeny. Po uvolnění celé karantény v půlce června obec domluvila zdejšími seniorům návštěvu regionálního muzea v nedalekých Prosenicích. Dne 23. června se



tak 12 občanů vydalo hasičským a obecním autem do Prosenic. Muzeum se nachází za obecním úřadem v bývalém statku, přímo v hospodářské budově. Na nádvoří už na nás čekala paní Zdena Dokoupilová, která nás uvítala a seznámila s jeho historií.

Vše zde začalo už v roce 2012, kdy byl odkoupen poslední grunt a byla zahájena jeho rekonstrukce. Mnoho dobrovolníků a nadšenců zachraňovalo historické stroje, náradí i předměty denní potřeby.



V období od června do října 2014 byl poté rekonstruován objekt bývalého chléva a v květnu následujícího roku vzniklo muzeum. V přízemí budovy je prostor, kde se několikrát do roka konají různé výstavy. Když jsme tam byli, právě tam probíhaly



prodejní výstavy paličkování a broušeného skla. Paličkování představila Blanka Křížková, která náměty pro svou práci nachází především v přírodě. Krajku doplňuje např. peříčky, mušlemi, kamínky, kůží a dalšími materiály. Výrobky broušeného skla byly dílem Adély Lakomé. Obdivovali

jsme hlavně jemnost brusu na skle. Bylo to jiné broušené sklo, než jaké známe. Po schodech nahoru do prvního patra jsme se dostali do expozice našich předků a jejich předmětů, které používali.



Touto prohlídkou jsme si připomněli staré časy, které už také pamatujeme. Závěrem jsme paní Dokoupilové poděkovali, rozloučili jsme se s ní, a ještě jsme zajeli do Lipníka nad Bečvou na výbornou zmrzlinu a kávičku. Výlet se nám vydařil, líbilo se nám, že jsme necestovali daleko, a přitom jsme viděli zajímavé věci a strávili příjemné odpoledne. Za všechny účastníky moc děkujeme paní starostce za pěkné zážitky.



OD HISTORIE PO SOUČASNOST MÍSTNÍHO ZAHRÁDKÁŘSKÉHO SPOLKU

Martina Žákovská

Místní zahrádkářský spolek je druhou nejstarší organizací v Hradčanech, byl založen 1. dubna 1968. Tehdy se dali dohromady sadaři, pěstitelé zeleniny a hlavně lidé, kteří měli zájem o zlepšení vzhledu obce a společenského života. Podle dobových dokladů se organizace věnovala zahrádkářské činnosti v podobě péče o obecní sady, pomáhala při zajišťování hnojiv, sadby, ovocných a okrasných

dřevin, péči o předzahrádky, dále přednáškové a kulturní činnosti v podobě pořádání tematických zájezdů a tzv. výletů (zábavy). Prvním příjmem do pokladny byla dne 30. 4. 1968 odměna od MNV 600 Kčs za ošetření sadu, druhým příjmem pak 2 138,40 Kčs jako čistý příjem z pořádání výletu dne 14. 7. 1968. Účet měla organizace vedený u Státní spořitelny. Dne 24. 10. 1968 byla pořízena první položka DKP, a to vývěsní skříňka za 96 Kčs. Zůstatek pokladní hotovosti v prvním roce existence spolku činil dle zápisu revizní komise 3 282,40 Kčs. Spolek se postupně vybavoval i za velmi skromných podmínek technikou. 15. 1. 1970 byly pořízeny dva postřikovače ovocných stromů v hodnotě 2 740 Kčs.

V roce 1977 byl zakoupen traktor za 8 620,50 Kčs. Tento byl zdrojem příjmu spolku za polní práce a dovoz materiálu. V roce 1985 byl zahájen pravidelný odvoz popele, tento financoval MNV střediskové obce Pavlovice u Přerova. K významnému oživení činnosti pak došlo v roce 1988, kdy byla 15. dubna podepsána kupní smlouva na RD čp. 33, kde spolek zřídil v hospodářské části po náročných úpravách sběrnou ovoce a zeleniny. Pro svoz vykoupeného ovoce a zeleniny byl zakoupen nákladní automobil Praga S5T-2, který byl používán od 5. 9. 1988 až do 25. 2. 1993, kdy byl odhlášen z provozu.

O významu výkupu v Hradčanech svědčí nasmlouvané množství vykupované zeleniny pro rok 1990, kdy u jednotlivých položek bylo uvedeno – cibule 6 000 kg, mrkev 2 000 kg, petržel 1 000 kg, rajčata 1 560 Kg, kedlubny 30 000 ks, salát hlávkový 50 000 ks. Po roce 1990 však došlo v rámci změn ve společnosti k útlumu činnosti, hlavně z důvodu poklesu zájmu o výpěstky, a spolková činnost zůstala na bedrech několika členů, kteří se však nenechali odradit a obětavě se snažili organizaci udržet.

Budova i nákladní automobil se časem staly pro spolek velkou přítěží. V roce 1993 byl objekt pronajat SME a dále využíván obcí jako skladové prostory. Po roce 2005 byla situace s domem čp. 33 nadále

neudržitelná a došlo k jednání o jeho prodeji. Nejvhodnějším zájemcem byla obec, prodej se ale podařilo uskutečnit až v roce 2008. Tento rok byl i mezníkem v obnovení činnosti. Zahrádkáři se vrátili nejen k původnímu poslání spolku, ale zapojili se i do všech ostatních činností kulturního, společenského i sportovního života v obci. Byla obnovena tradice pořádání výstav ovoce, zeleniny a květin, přednášková činnost, tematické zájezdy. V téže roce se uskutečnila i první veřejná zabíjačka, jejíž tradice trvá doposud. V roce 2009 vznikl při zahrádkářském spolku i turistický klub, který organizuje téměř každý měsíc vycházky po blízkém i dalekém okolí. V roce 2012 byl pod hlavičkou ZO ČZS založen dětský klub Veselé opičky. Pod vedením dvou členek Petry Rajnochové (Skopalíkové) a Olgy Zapletalové se stal významným prvkem v nabídce volnočasových aktivit dětí a vytváření jejich vztahu k rodné obci. V průběhu let děti odrostly a z důvodu nezájmu byla činnost klubu ukončena.

Prvním předsedou spolku byl Jan Skála, v letech 1982 – 1984 František Tihelka, 1985 – 1986 Ondřej Koliba. Od roku 1987 dosud vykonává funkci předsedy Josef Tomčík.

Do výboru byli dne 19. 2. 1968 zvoleni: předseda Jan Skála, místopředseda Bernard Stoklásek, jednatel Vladimír Tihelka, hospodář Antonín Konrád, kulturní referent Evžen Vaculík, odborný referent František Tihelka, členové výboru Antonín Vaculík a Josef Minařík. Dále byla zvolena revizní komise s předsedou Ondřejem Kolibou a členy Josefem Blaťákem a Josefem Macičkem. Účast na členské schůzi byla 27 členů.

Pokladníkem spolku byl do roku 1970 František Tihelka, 1970 – 1987 František Barbořík, 1987 – 2001 Ludmila Vaculíková, v současné době je pokladníkem Jana Jančíková. Předsedou revizní komise byl do roku 1980 Ondřej Koliba, 1980 – 1986 Alois Sklenář, v r. 1986 převzal funkci předsedy RK František Barbořík.

V letech 2013 – 2019 byla předsedkyní RK Zdena Klvaňová.



V roce 1987 měla ZO ČZS Hradčany 58 členů, v roce 2012 to bylo 42 členů, v roce 2018 měla 34 členů. V roce 2020 má spolek aktuálně 32 členů, funkci předsedy spolku vykonává Josef Tomčík, místopředsdou je Zdeněk Tihelka, pokladníkem Jana Jančíková, kulturním a sportovním referentem Hana Tomčíková. Práci revizní komise vykonávají Jaromír Václavík, František Tomaník ml. a Martina Žákovská.

V současnosti je ZO ČZS jedním z neaktivnějších spolků v obci. Každoročně jeho členové organizují spoustu akcí pro širokou veřejnost, jako je oslava MDŽ s ochutnávkou a hodnocením pomazánek s názvem Naši chlapi v akci, Výstavu ovoce, zeleniny a květin, tematické přednášky, zabíjačku s prodejem zhotovených produktů, celoroční vycházky a turistické výlety, zajišťují zázemí a občerstvení pro účastníky Okresního setkání invalidů, které se v naší obci konalo již 5x. Kromě toho se koná spousta akcí pro členy a příznivce spolku, např. bowling, přátelská setkání členů spolku a rodinných příslušníků, zájezdy na Florii Kroměříž vždy spojené s návštěvou nějaké zajímavosti, zájezdy do vinného sklípku, na Svatý Hostýn, do Polska a spoustu dalších akcí.

K podchycení historie jsem čerpala z článku Ondřeje Koliby, který byl součástí jubilejního čísla Hradčanských rozhledů, vydaných v roce 2018 u příležitosti oslav 50. výročí založení ZO ČZS Hradčany a podkladů od Hany Tomčíkové.



STOLNĚ-TENISOVÝ TURNAJ COVID 19

Břetislav Vaculík

Stolní tenis Hradčany uspořádal v sobotu 30. května 2020 turnaj COVID 19 konaný po úspěšném zvládnutí koronakrize vyvolané zákeřným koronavirem.

Turnaje se celkem zúčastnilo 21 hráčů a hráček a byl rozdělen na 4 kategorie:

1. Turnaj pro děti
2. Turnaj neregistrovaní hráči
3. Turnaj registrovaní hráči – hlavní soutěž
4. Obíhačka



1. Turnaj pro děti

Dětský turnaj zaslouženě vyhrál: **Ondra Skála** z Oprostovic

2. místo Michal Kuba - Dřevohostice
3. místo Jan Bahounek - Dřevohostice
4. místo Iva Chytilová - Dřevohostice
5. místo Natálie Sehnálková - Dřevohostice
6. místo Petr Vaculík – Přerov

2. Turnaj neregistrovaní hráči

Turnaj neregistrovaných hráčů vyhrál: **Jiří Skála**- Oprostovice



2. místo Libor Žákovský - Hradčany
3. místo Miroslav Čechák - Buk
4. místo Antonín Novák - Přerov
5. místo Ondra Skála - Oprostovice
6. místo Kristína Bahounková - Dřevohostice
7. místo Pavel Březina – Přerov

3. Turnaj registrovaní hráči – hlavní soutěž

Turnaj registrovaných hráčů vyhrál: **Roman Vaculík** hráč Sokol Buk

2. místo Radim Zachrla hráč SK Přerov

3. místo Jakub Végh hráč ST Hradčany

4. místo Tomáš Kyselák hráč SK Přerov

5. místo Pavel Obrtel - Přerov

6. místo Pavel Hrabal hráč Sokol Buk

7. místo Martin Rozkošný hráč Sokol Osek

8. místo Jarda Štábl - Lazníky

4. Obíhačka

Vítězem obíhačky se stal **David Kubík** - hráč SK Přerov

Na druhém místě se umístil Martin Rozkošný ze Sokol Osek

Předání cen proběhlo za asistence naší paní starostky, kdy byl předán vítězi hlavní soutěže putovní pohár, včetně medailí a cen pro ostatní hráče. Závěrečné neformální přátelské posezení hráčů a organizátorů se uskutečnilo v kuchyňce spolkového domu.



OKÉNKO Z CENTRA PRO RODINU RÁJ

Petra Zlámalová



Na svátek sv. Valentýna jsme se mohli v Hradčanech i letošní rok inspirovat do našich vztahů. V krásně vyzdobeném místním sále jsme přivítali hosty – manžele Pavla a Magdu Mečkovské z Olomouce.

Jaký je recept na dobré manželství? Tak zněla hlavní

otázka, kterou na nás “vytasil” lektor Pavel. Jeho žena Magda se usmívala a na tabuli zapisovala naše nápady a postřehy. Že v manželství nesmí chybět laskavost, důvěra, upřímnost, humor či věrnost...to asi každý souhlasí, ale jak to v běžném životě projevovat? Manželé Mečkovští se s námi podělili o střípky svého příběhu, inspirovali nás svými nápady a poskytli prostor pro přemýšlení nad tím “naším osobním” receptem na šťastný a spokojený vztah. Mě osobně velice zaujala také na první pohled ryze kulinářská rada: „Když dáte do buchty 5 skvělých surovin, ale jednu zkaženou, bude pokažená celá buchta...“ Díky za organizaci této akce.



JAK JSME V CENTRU PRO RODINU RÁJ PROŽÍVALI KARANTÉNU

Hana Školoudová

Vzhledem k epidemiologické situaci jsme od 16. března měli pro veřejnost zavřeno. Kolegové, kteří nepečovali o děti na OČR nebo nepracovali z domova na projektových záležitostech, proměňovali prostory Ráje a pracovali na věcech, které by se nám v době normálního provozu nepodařilo dát do kupy. Počátek karantény věnovali úklidu skladovacích prostor a sklepů, pak se pustili do prací na zahradě, kde dělali díry na stromy a keře, odrývali spousty metrů travního pásu okolo nového plotu, který se jim taktéž podařilo dodělat, zamulčovali desítky metrů okolo zahrady, vytrhali tisíce nežádoucích rostlin (plevelů) a zasadili víc než dvě desítky nových stromů a keřů. Založili jsme také několik tun nového kompostu složeného z travních drnů, koňského hnoje (ten bylo potřeba navozit) a starší štěpky, natřeli jsme spoustu trámů a laviček, odplevelili jsme a domulčovali už dříve zasazené stromy (mě se zase podařilo stromkům udělat jarní sestřih), udělali jsme několik nových záhonů a revitalizovali jsme ty staré, zkulturnili jsme naše jahodiště a vygruntovali jsme mnoho koutů na dvoře... Koncem března jsme z ušetřených peněz nakoupili spoustu užitečných věcí - např. nádrže na dešťovou vodu v celkové kapacitě 14 000 litrů, pro které postupně Petr s pomocníky připravuje a zpevňuje podloží, dělá nové svody ze střech a umísťuje je na připravená místa. Za pomoci dobrovolníků Petr také v březnu zajistil demontáž a převezení darovaného nábytku z pobočky České pojišťovny v Olomouci (skříňky, židle a křesílka do horního sálu a židle do kanceláře). Na konci dubna došlo také na úklid vnitřních prostor. V květnu kromě intenzivnějšího sekání trávy na zahradě pracovali kolegové na výrobě a montáži několika nových prvků pro děti a zhotovení nového zakrytí pískoviště. My v neviditelném domácím pracovišti jsme kromě péče o děti ještě pracovaly na monitorovací zprávě a žádosti o platbu v projektu Venku jako doma (tábory + klub Zahrada), podávaly projekty na Olomoucký kraj (úspěšně), pracovaly na dokončování administrativních věcí v podání nového projektu na

dětskou skupinu, účtovaly, utrácely (za důležité věci), vedly tým a vedly vedoucího zahradně provozních prací, psaly nové pracovní smlouvy, řešily mzdovou agendu, řešily situaci kolem současné situace u dotačních ministerstev, administrativně ukončovaly první projekt dětské skupiny, vedly online porady, řešily manželské, rodinné a osobní krize klientů po telefonu, komunikovaly s úřadem práce a zároveň nabíraly síly sázením stromů, keřů, přísad a tvorbou nových záhonů, odplevelováním, zaléváním, mulčováním na vlastních zahradách.

Koncem května navštívili Centrum pro rodinu Ráj hradčanský zastupitelé, aby se podívali do všech zákoutí, viděli vnitřní prostory pro dětskou skupinu, klub Zahrada-vzdělávací a volnočasové programy pro rodiny i rozlehlé venkovní prostory a dali si s námi dobrou kávu.

Od 1. června jsme znovu otevřeli dětskou skupinu a připravili jsme pro vás řadu pěkných programů, které probíhají i po dobu letních prázdnin. Z toho v Hradčanech bude příměstský tábor Indiánské léto a tradiční srpnový Den pro maminky s dětmi.

Aktuální informace o programech Centra pro rodinu Ráj najdete na webu www.raj-pavlovice.cz a facebooku: Centrum pro rodinu Ráj, nebo u H. Školoudové na tel.: 731 604 120

Krásný a požehnaný čas léta všem čtenářům Hradčanských rozhledů přejí Petr a Hana Školoudovi

DEN PRO MAMINKY A DCERY



v sobotu 11. července 2020 od 14 hodin

nebo

v sobotu 29. srpna 2020 od 14 hodin

- čas pro vás dvě a příležitost prohloubit váš vztah
- hravý úvod, malování hedvábných šátků a tematická procházka do přírody
- lektorky Lenka Mrázková a Hana Školoudová

Příspěvek 400 Kč za pár (v ceně je pro každou z vás šátek, občerstvení a příspěvek na lektorku)

Přihlášky přes web www.raj-pavlovice.cz

Akce je součástí projektu „Rodina – rosteme společně“, který je spolufinancován z dotačního programu Rodina a ochrana práv dětí MPSV a z rozpočtu Olomouckého kraje

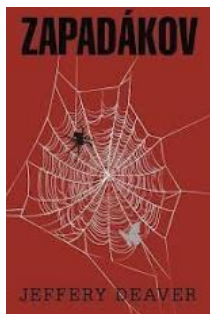


TIPY Z KNIHOVNY

Jana Hrbáčková

Léto je v plném proudu a kdy jindy má člověk čas na dobrou knihu? Pokud máte chuť číst, mám pro vás pár letních tipů z naší knihovny.

Pro milovníky napětí



Ten podnik se jmenoval Zapadák. Stál sice u odlehlé silnice, ale protože měl i malý koncertní sál, sjížděli se do něho lidé ze širokého okolí. Nikdy tam nikdo neřešil žádný problém; do Zapadáka jako by vnější svět nepronikal. To ale platilo jen do osudného večera, kdy při koncertu začínající kapely kdosi vykřikl: "Hoří!" Zpanikaření diváci se rozběhli ke dveřím, ale ty byly zamčené. Spousta návštěvníků byla zraněna, šest zemřelo. Nezabil je však oheň, ale panika. V Zapadákově nehořelo, jen tam kdosi vyvolal falešný poplach.

Vyšetřování případu se ujímá agentka Kathryn Danceová. Jako uznávaná expertka na kinezickou analýzu velmi brzy zjistí, že panika byla vyvolána s chladným rozmyslem. Pachatel velmi dobře věděl, že v mezních situacích se z lidského strachu a pudu sebezáchovy stává zbraň – a v Zapadákově toho mistrně využil. Jistě je se svým dílem spokojen. Teď v pozici útočníka už jen čeká na svou další kořist. Tedy pokud ho Danceová a její tým včas nezastaví.

Pro ženy



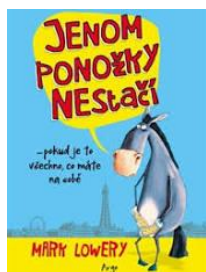
Hrdiny románu jsou pětatřicetiletý Adam a o šest let mladší Eliška. Kromě toho, že jsou oba rozvedení a že se jeho dědeček oženil s její babičkou, nemají Adam s Eliškou naprosto nic společného. On už několik let úspěšně řídí dědečkovu firmu v Brně a chystá se vstoupit do nového manželství, ona si zvolila osamělý život na venkově v pronajaté usedlosti, kde se živí výrobou keramiky. Viděli se jednou v životě před dvaceti lety a není ani trochu pravděpodobné, že by se ještě někdy potkali. Osud v podobě dědečkovy závěti však jejich životy nečekaně spojí...

Pro ženy



Dana je úspěšná a ambiciózní rozvodová právnička, která je přesvědčená o tom, že svůj život má naprosto pod kontrolou. O to víc ji zasáhne, když ji manžel opustí pro jinou ženu. Zaběhnutý život se jí náhle rozpadá jako domeček z karet a jen obtížně se vyrovnává s tím, že selhala jako manželka. Navíc se obává, že přijde i o lásku syna, který má skvělý vztah s otcem i po jeho odchodu. Snaží se, aby byla co nejlepší matkou a zraněné city a sebevědomí si kompenzuje pracovními úspěchy. Jednoho dne přivede její syn domů spolužáka, který výrazně ovlivní jejich život...

Pro malé čtenáře



... pokud je to všechno, co máte na sobě.

Dojemně komický příběh o dospívání pro všechny, kdo přežili pubertu. Život Michaela Swarbricka je v troskách. Jeho kámoš ho zatáhl do skandálu s dívčí šatnou, starší bratr chodí s holkou jeho snů a když se jednou Michael vrátí dřív domů, zjistí, že z jeho rodičů se stali vyznavači nudismu a máma kvůli tomu dokonce strávila noc v base! A víte, co je výsledek tohoto řetězce nešťastných příhod? Podle učitelů má Michael problémy a tak mu naordinují pravidelná sezení se školní poradkyní a rádobypohodovým „psychoušem“. Tohle se prostě nedá přežít!

Pokud Vás nějaký titul zaujal, přijďte si ho vypůjčit, pokud ne – přijďte také, protože toto byla jen malá ukázka z nabídky naší knihovny.
A kdy máme otevřeno?

Pondělí: 17.00 – 19.00

Čtvrtek: 17.00 – 19.30

Email: knihovnahradcany@centrum.cz

VÝŠLAP K PRAMENI ŠIŠEMKY

(protéká Hradčanami, ale kdo tam byl?)

Ladislav Sigmund a Marie Galetová

Ve čtvrtek 25. června 2020 si členové místního Klubu seniorů společně s dalšími zájemci po několikerém odložení zajeli a zašli k prameni Šišemky a na prohlídku farního kostela v Soběchleších. Po koronaviru tak zahájili senioři opět svoji činnost.



Od zastávky autobusu v Radotíně jsme šli pěšky po MTZ (modrá tur. značka) až k chatě Hubert. Tady jsme dali svačinku a odtud to už byl k prameni Šišemky pěšky jenom kousek. Pramen bývá většinou skoro suchý, ale tentokrát byl po několikadenních vydatných deštích tekoucí, což nás potěšilo. Tabulku jsem zde pověsil už před měsícem, kdy jsme tam zajeli s manželkou na kole. Tenkrát bylo všude sucho až se prášilo. Dali jsme fotku a hned zase zpátky k Hubertovi a odtud do Soběchleb ke kostelu (4 km). Zde jsme měli s P. Josefem Červenkou

domluvenu prohlídku kostela Nanebevzetí Panny Marie. Ten nám popsal krásné nástěnné a stropní malby a na kůru nám zahrál pan



varhaník, který sem prý dojíždí až z Poruby u Hustopečí nad Bečvou. Potom jsme se zastavili občerstvit naproti v hospodě. Autobus ze Soběchleb nám odjížděl v 16:57 přímo od kostela. Celkem jsme pěšky ušli kolem 10 km. Zdá se, že byli všichni spokojeni a už se chystáme, že si uděláme ve třetím týdnu v červenci (den zvolíme podle počasí) na místním výletišti podvečerní pétanque s občerstvením.



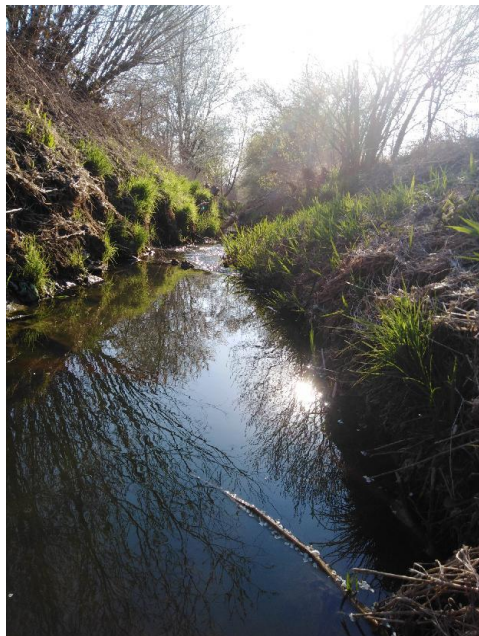
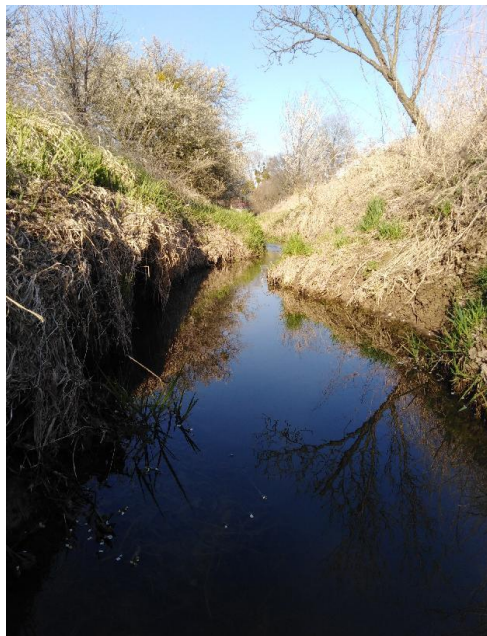
Ještě upozorňujeme všechny zájemce na sobotu 12. září, kdy připravujeme „Odpolední posezení se Záhorskou kapelou“. Pokud přijedou i pozvané seniorské kluby, tak dáme na provizorní ploše i pétanquový turnaj. Akce je pro všechny a vstupné bude dobrovolné.

POTOK ŠIŠEMKA

Marie Galetová

Potok Šišemka, který protéká naší vesnicí, pramení u obce Lhota v masivu Maleníku v nadmořské výšce 415 m. Tok Šišemky směřuje ze severovýchodu na jihozápad směrem přes Kladníky, Šišmu a Hradčany směrem k Domaželicím, kde se v nadmořské výšce 225 m vlévá jako pravostranný přítok do Moštěnky, která se vlévá do Moravy. Délka toku je 11,2 km s plochou povodí 26,7 km². Šišemka má celkem šestnáct bezejmenných přítoků: šest levostranných a deset pravostranných. Šišemka odvodňuje západní část Maleníku a severozápadní část Kelčské pahorkatiny.

Současný název dala potoku obec Šišma, kterou také protéká. Zejména ve starší literatuře jsou používána i jiná pojmenování tohoto vodního toku. Šišemka je uváděna jako Hradčanka či Lhotský nebo Kladnický potok.



HRADČANSKÁ STOPA NA HŘIŠTI V PAVLOVICÍCH

Olga Navrátilová

V měsíci červnu předal předseda Sportovního klubu Hradčany pan Josef Barot dětem hrajícím v Pavlovicích u Přerova šest nových míčů. V minulých letech jsme s tamním Sokolem navázali dobrou spolupráci, která výtečně funguje doposud. Jsme rádi, že můžeme podpořit sousedský klub, který vede a vychovává mladé fotbalisty a fotbalistky. Jejich práce s dětmi a mládeží si velmi vážíme a jsme rádi, že je můžeme alespoň takto podpořit. V následujících měsících bychom chtěli opět přivítat mladé fotbalisty i na našem hřišti v Hradčanech.



JAK NA DOMÁCNOST BEZ ODPADU

Martina Dlouhá



Žijeme obklopen i výrobky a taky obaly, které jako jednorázové končí po jednom použití v popelnici. V lepším případě té barevné na tříděný odpad. Stačí se jen rozhlédnout kolem sebe, kolik věcí, pomůcek a obalů na jídlo máme doma k jednorázovému použití.

Od papírových kapesníků, jednorázových kuchyňských utěrek, přes kelímky od jogurtů, jednorázové igelitové sáčky, pomůcky na mytí nádobí, drogerii. Takových věcí by mohl být dlouhý výčet. Přitom tomu tak nebylo vždy.

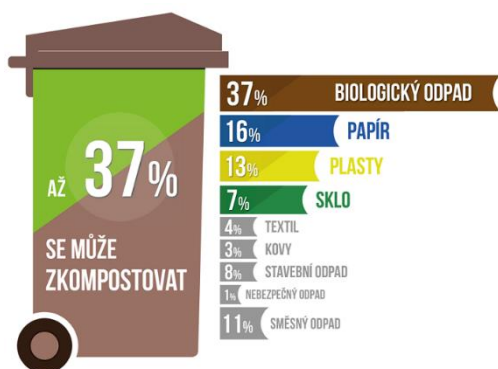
Stačí se zeptat generace našich prarodičů, jak se žilo po většinu jejich života. Obklopeni igelitem jsme totiž posledních 30-40 let. V tomto článku se ovšem nebudeme zabírat odpadem, který je možné vytrdit, ale tím, který skončí v běžné popelnici, která je pak vyvezena na skládku komunálního odpadu, kde je uložen a nijak dále jej již není možné využít – odpadem komunálním.

Na úvod trochu statistiky

Za komunální odpad se dle rozhodnutí Komise č. 753/2011/EU považuje odpad z domácností a podobný odpad, který je svým složením srovnatelný s odpadem z domácností, s výjimkou odpadu z výroby a odpadu ze zemědělství a lesnictví. V metodickém souladu s výše uvedeným rozhodnutím se do komunálního odpadu zahrnuje veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, který je zařazen do skupiny 20 Katalogu odpadů. Dále jsou zahrnuty i odpady vyprodukované subjekty zapojenými do obecního systému sběru odpadů, patří sem např. školy, úřady či drobní živnostníci, včetně odděleně sbíraného komunálního obalového odpadu skupiny 1501 Katalogu odpadů. Obce dle statistického šetření vykázaly ve sledovaném roce produkci 4 mil. tun odpadů. Z toho největší část tvořily právě odpady komunální.

V roce 2018 bylo v České republice vyprodukováno 3,7 mil. tun komunálního odpadu. Oproti roku 2017 se jeho produkce mírně zvýšila o 2,5% a v přepočtu na jednoho obyvatele činila 351 kg.

Jinými slovy, každý z nás vyprodukuje denně okolo 1 kg komunálního odpadu. Je to skutečně pouze a jen odpad, který již nejde dále využít, když jej vhodíme do černé popelnice, kde čeká na popelářský vůz? Pojďme se společně podívat, jak vypadá průměrný obsah české popelnice.



Z obrázku vyplývá, že z více než jedné třetiny je obsah popelnice často tvořen biologickým odpadem. Ten je přitom možné velmi snadno využít jinak – zkompostovat. O kompostování se rozepsala Markéta Janušová v posledních rozhledech v loňském roce. Co se stručně řečeno děje při kompostování? Při dostatečné vlhkosti a teplotě jsou

organické složky kompostu rozkládány živými organismy, které se živí organickými zbytky. Jsou to především houby, aktinomycety, řasy, kvasinky, bakterie, roztoči, červi, chvostoscoci a mnoho dalších drobných živočichů a ti biologický odpad přeměňují na živiny bohatý substrát.

Ve chvíli, kdy ale biologický odpad vhodíme do běžné popelnice na komunál a ten je vyvezen na skládku odpadu, přispíváme tím k produkci metanu a oxidu uhličitého, dvěma nejvýznamnějším skleníkovým plynům. V aktuální době, kdy se svět zamýšlí nad tím, jak čelit klimatické krizi a narůstajícímu problému se skleníkovými plyny, je možná pomoc každého jednotlivce více než zřejmá – neházet organické zbytky do popelnice, ale založit kompost.

Po odvezení na skládku totiž zbytky nezetlí tak, jak se to od nich očekává v kompostu. Za nepřítomnosti kyslíku dochází k anaerobnímu rozkladu, na kterém se podílejí především anaerobní bakterie. Při hnilobných procesech v hromadě odpadu na skládce vedle organické hmoty vzniká poměrně zásadní plyn - metan (CH_4). Ten je hořlavý, výbušný a má mimořádnou schopnost pohlcovat ultrafialové záření. Je výrazně účinnější než oxid uhličitý. Jak oxid uhličitý, tak metan jsou

Skleníkové plyny, ale metan má větší vliv na skleníkový efekt (cca 21x). Proto patří k významným skleníkovým plynům.

Ve chvíli, kdy začneme na zahradě kompostovat, zbavíme se tedy více než třetiny popelnice. Dalšími významnými složkami obsahu popelnice jsou papír, plasty a sklo, které lze velmi jednoduše a účinně poslat do dalšího koloběhu života – tím, že je namísto do černé popelnice před dům odneseme do popelnice barevné na tříděný odpad. V naší obci jsou celkem tři místa, kde lze odpad třídit – vedle obecního úřadu, v Ulici a na Příčkách.

Po probrání takové průměrné popelnice, jaká je znázorněna na obrázku a vytrízení všeho, co z ní vytrídít lze, zůstane zhruba 11% část – směsný odpad. To je ten odpad, se kterým aktuálně nevíme, jak jinak naložit a který by měl skončit na skládce komunálního odpadu. Slovy čísel – namísto 351 kg ročně na 1 obyvatele by to mělo být necelých 40 kg. A toto číslo je již k zamyšlení. Jak toho lze docílit? Pokud vás nebaví chodit k barevným popelnicím, lze se zamyslet nad životním stylem, který produkuje minimum odpadu.

Navzdory tomu, že se může zdát, že žijeme obklopeni odpadem, po celém (moderním a civilizovaném) světě nabývá na významu životní styl, který se zabývá tím, jak odpad kolem sebe netvořit. Komplexně ho popsala v knize Domácnost bez odpadu Bea Johnson. Ta se ze životního stylu, kdy jako čtyřčlenná rodina vyprodukovali velkou popelnici odpadu týdně, postupně dostala na minimální množství odpadu ročně. Její motto: „Není třeba hned měnit celý svět. Stačí začít u sebe.“ Malými krůčky inspiruje spoustu lidí vydat se na vlastní cestu za snížením vlastního vyprodukovaného odpadu.

Postup, jak na to, zjednodušeně zobrazila do bezodpadové pyramidy.

Prvním krokem na cestě domácnosti s minimem odpadu je Zamítnout, co nepotřebujeme. Jinými slovy – nepustit si odpad ani do domu. Skutečně potřebujeme pít vodu z jednorázové pet lahve, když nám teče kvalitní voda z kohoutku? Na každý kus ovoce a zeleniny si vzít v obchodě igelitový sáček? Mantrou



Lidí zabývajících se touto problematikou se stalo oblíbené trio – látková taška na nákup, látkové pytlíky na pečivo, ovoce a zeleninu a vlastní láhev napití, kterou si nosíme s sebou.



Dalším krokem je zredukovať, čo potrebujeme a nemôžeme zamítnout. To, čo se rozhodneme vlastniť a používať, mať jen v takej množstve, ktoré skutočne potrebujeme. Napríklad celou domácnosťou. Ať už to je o množstve jedla, aby som je zbytočne nevyhazovali, oblečení a obuvi alebo množstve čističích prostriedkov v domácnosti.

Třetím krokem je znovupoužít a zužitkovat, co již máme. Nenakupovat nové, pokud stále můžeme využívat stávající, vyměnit si věc se sousedem, podarovat nepoužívanými a funkčními věcmi ty, kteří to neodmítnou a rádi využijí. Zkrátka vyhledávat jiné možnosti, jak věci dále používat namísto toho jim dát jednosměrnou jízdenku na skládku odpadů.

Krok 4 - Zrecyklovat (co nemůžeme zamítnout, zredukovat nebo využít). Teprve v této chvíli přichází na řadu recyklace a poslání vytrízeného odpadu na jeho cestu za dalším využitím.

Posledním krokem je zkompostování biologických zbytků potravin.

Pokud vás téma zaujalo, v příštím vydání rozhledů se můžete těšit na konkrétní tipy, kterými lze snížit množství odpadu ve vaší domácnosti.

Zdroje: <https://arnika.org/hierarchie-nakladani-s-odpady>

<https://www.caoh.cz>

Od května letošního roku došlo ke změně prodejní doby v místní prodejně potravin.

PRODEJNÍ DOBA

Pondělí	6.00 – 11.00
Úterý	6.00 – 11.00 14.00 – 16.00
Středa	6.00 – 12.30
Čtvrtek	6.00 – 11.00
Pátek	6.00 – 11.00 14.00 – 16.00
soobota	7.00 – 10.30

ČISTĚNÍ KANÁLŮ

Lucie Valentíková

V květnu se naše jednotka po dohodě s paní starostkou rozhodla vyčistit vpusti a kanály v naší obci, a tak jsme se hned v brzkých ranních hodinách vrhli do práce. Začínali jsme od Šišmy. Po prvním vyčištění kanálu jsme usoudili, že je potřeba na pomoc povolát mnohem větší, silnější a těžší stroj. Překvapením Vám určitě nebude, že jsme si na pomoc vzali hasičskou cisternu zvanou „Mazlík“. Ta nám byla pomocníkem při práci téměř v celé vesnici. No tedy aspoň do té doby, než jsme začali čistit kanály směrem na Nahošovice. Tam nás náš statečný Mazlík opustil po nečekané události. Vybuchla mu baterka přímo před našimi zraky. No dobře ... zas tak tragické to nebylo, ale už se s námi na další cestu vydat nemohl.

V kanálech jsme našli různé věci a taky všelijaká zvířata. Od žížal, přes velké pavouky až po živé žáby. Nejdéle jsme u jednoho kanálu strávili půl hodiny, ne-li tři čtvrtě. Je ovšem pravda, že to byl kanál obdélníkového tvaru a ne ten klasický. Jednoduše řečeno, akce byla úspěšná, až na tu ztrátu autobaterie.



ŠKOLA V PAVLOVICÍCH U PŘEROVA

Klára Valentová, Olga Navrátilová

Kdy vznikla škola v Pavlovicích u Přerova doposud s určitostí nevíme. Je známá pouze skutečnost, že v obci existovala již na počátku 17. století při zdejší faře a navštěvovali ji i žáci z okolních obcí. Školní jednopatrová budova byla postavená v roce 1854. Stála naproti kostelu uprostřed vesnice a měla č.p. 45. V přízemí se nacházel byt správce školy a místnost pro špitál.

V roce 1936 se začala stavět nová trojtřídní jubilejní Masarykova obecná škola. Ta však od počátku nesloužila prvotním záměrům, neboť v podvečer 2. světové války se 24. září 1938 do nové budovy nastěhovala na čas přerovská Optikotechna (dnes Meopta). Děti si chodily pro úkoly jednou týdně.

Od 1. prosince 1941 byla pavlovická škola organizována zase jako dvojtřídní. Od 8. ledna 1945 bydleli ve škole zákopníci. Byli to mladí čeští chlapci, kteří zde byli „totálně nasazení“, aby kopali zákopy pro ustupující německou armádu. Jejich přítomností zařízení školy velmi utrpělo. Vyučování začalo až 5. dubna. Mezitím se zde ještě vystřídal oddíl SS a německý vojenský lazaret.

Od 1. září 1953 byla v Pavlovicích zřízena Osmiletá střední škola. Osmá třída byla umístěna v bytě ředitele. Nouzově byla instalována i mateřská škola. V suterénu byla provizorně zřízena školní jídelna. Tělocvična a dílny byly vybudovány v bývalé panské sýpce.

Díky práci pana ředitele školy Stanislava Pospíšila (1960-1975), který předtím působil v Šišmě, došlo k rekonstrukci bývalé správní budovy velkostatku č.p. 90 a od 1. září 1961 se začalo vyučovat v nové školní budově. V následujícím roce se začalo s výstavbou školní jídelny, kuchyně, skladiště a sociálního zařízení z bývalé panské sýpky.

Středem zájmu pavlovické školy byla hudební výchova, práce na



školním pozemku a práce s knihou. V roce 1975 se pedagogický sbor zúčastnil pedagogického čtení, ve kterém se umístil na krásném druhém místě. Tato akce se konala v Uherském Brodě pod názvem Dny J. A. Komenského a natáčel ji Československý rozhlas.

V roce 1993 za ředitele Jana Březíka (1992-2006) došlo k rozšíření školní budovy o přístavbu, takže bylo získáno pět nových učeben, dílny a družina.

V současné době působí ve funkci ředitele pan Jaroslav Mrázek, a to od roku 2006. Svou činnost zacíлил na zmodernizování a vybavení učeben, to vše za podpory obce Pavlovice a ostatních spádových obcí. Finanční prostředky se snaží získávat i z evropských zdrojů. Školu v uplynulém školním roce navštěvovalo celkem 115 žáků, z toho 47 místních, 12 z Hradčan, 12 ze Šišmy, 12 z Bezuchova, 7 z Oprostovic, 4 ze Sušic, 7 z Radslavic, 7 z Přerova, 3 z Kladník, 2 ze Želatovic, 1 z Hlinska, 1 z Karlovic. Perličkou pro čtenáře může být i to, že nadpoloviční většinu tvoří chlapci.

Výhodou vesnických škol je menší počet žáků ve třídě a možný individuálnější přístup ke každému dítěti. Žáci z pavlovské školy mají možnost navštěvovat v rámci výuky sportoviště a užívat si zdejší krásnou okolní přírodu.



VÍTE, CO JE ZÁHOŘÍ?

Jana Hrbáčková

Jak všichni víte, naše obec je součástí mikroregionu Záhoří - Helfštýn. Už vás někdy napadlo, proč Záhoří? Trošku jsem pátrala a zjistila následující:

Pojem Záhoří se v odborné literatuře objevuje už v 17. století. Někteří etnografové tuto oblast popisují jako samostatný region jindy jako přechodnou oblast mezi Hanou a Valašskem. Svůj název dostala podle hostýnských hor, přesněji ZÁHOŘÍ = kraj za horama týnskýma.

Cenné informace o Záhoří z 1. třetiny 19. století podává hranický ranhojič a vlastivědný pracovník Josef Heřman Agapit Gallaš. Ten ve svém spisku **Charakter Moravanů** píše: *„Záhoří se táhne od Bystřice pod Hostýnem až po samé Meziříčí. Bystřice a Kelč jsou městečka záhorácká, jejich dialekt jest prostomoravský, jejich kroj ani valašský ani hanácký docela, ač ve Vítonicích, v Soběchlebech ještě více hanácky způsobných plundrů užívají a staří sedláci ještě i toho hanáckého kožichu s ocásky, ale v mravech se od nich mnoho liší; pracovití totiž a v jídle a požívání pálených nápojů mírnější jsou.“* Jako první také graficky vyobrazil oděv Záhoranů. I když je Záhoří na střední Moravě, míjely ho hlavní komunikační spojnice země. Území tak postrádalo výraznější centrum, které by přispělo k rozvoji identity Záhoranů.



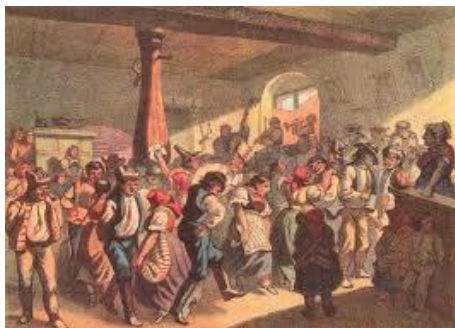
P. František Příkryl – kněz, který působil v Záhoří, vymezil území celkem přesně. Píše: *„Od úpatí svatého Hostýna a Javorníka rozkládá se na sever až k Bečvě pahorkatina, posetá zámožnými osadami a říká se jí Záhoří. Je to předsíní Valaška. Vlastně se tak nazývají osady kolem Soběchleb: Radotín, Lhota, Kladníky, Oprostovice, Bezuchov, Šišma, Hradčany, Pavlovice, Prusínky, Lhota Radkova, Radkov, Blazice, Žákovice, Sovadina, Mrlínek, Libosváry, Vitonice, Horní Újezd, Loukov, Biškovice, Horní a Dolní Nětčice, Rakov, Paršovice, Valšovice a Opatovice. Ve smyslu širším zove se Záhořím kraj ohraničený Bečvou od Val. Meziříčí po Přerov; silnicí od Přerova do Bystřice pod sv. Host. A drahou z Bystřice do Val. Meziříčí. Záhoří je přechodem z Hané na Valaško.“*

Obyvatele Záhoří popisuje jako: „Záhoráci jsou rolníci zbožní, vděční, dobrosrdeční a pohostinní, často až do krajností – ale též neústupní k sobě rovným a závistiví a svéhlaví. Koho milují, oddávají se mu ze vší duše, ale v nenávisti překračují meze obyčejnosti. Jejich duše jsou drahocenné perly v neúhledném obalu.“

Přikryl měl tuto oblast velmi rád a o propagaci regionu se zasloužil vydáváním časopisu Záhorská kronika, kde představoval jednotlivé obce a jejich zvyky a obyvatele.

Dokonce připravil národopisnou výstavu zaměřenou na prezentaci Záhoří a jeho tradic, která se konala v červenci roku 1893 v Dřevohosticích.

I v současné době se oblasti Záhoří věnuje doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., který vydal knihu Moravské Záhoří, kde popsal historické etapy vývoje tohoto území. V březnu letošního roku se konala přednáška a komponovaný večer o Záhoří v Národním muzeu v Praze.



Více najdete v knize Moravské Záhoří od D. Drápaly.

VZPOMÍNÁNÍ NA PANÍ ANEŽKU NESVADBOVOU

Blažena Mikulíková

Vážení čtenáři,
jak jsem již psala
v úvodníku, chceme
částečně věnovat toto
číslo Hradčanských
rozhledů historii. Při
zvážení o kom napsat
jsem si vzpomněla na
paní Anežku Nesvad-
bovou, která bydlela
v domě č. 51. Než
parcelu s tímto do-
mem zakoupili manželé Navrátilovi, bydlela zde ještě rodina
Muchových.



Paní Anežka Nesvadbová byla rodačka z Hradčan a také velmi dobrá cukrářka. Jak už to na venkově bývalo, na svatby, křtiny i pohřby se vždy peklo cukroví nebo koláče v domě, kde se tato událost konala a paní Anežka měla nad pečením nejen dohled, ale také samozřejmě pekla a zdobila. Málokterá z událostí se bez ní obešla. To si určitě my starší dobře pamatujeme. Oslovila jsem její dceru paní Jarmilu Křístkovou a požádala ji o takové malé zavzpomínání na její maminku.

Paní Křístková, řekněte nám, prosím, v krátkosti životopis Vaší maminky?

Moje maminka se narodila v roce 1912 v domě s číslem popisným 51, provdala se do obce Soběchleby, kde se svým manželem bydlela a

pracovala jako prodavačka. Narodily jsme se zde se sestrou Květou, která byla o jedenáct let starší. Bohužel, když mi bylo osm roků tatínek náhle zemřel a maminka ve svých 42 letech náhle ovdověla. I když



zůstala už celý život sama a určitě to neměla lehké, dožila se úctyhodného věku 92 let, zemřela v roce 2004. Poslední roky svého života trávila v Domově důchodů v Pavlovicích, poněvadž potřebovala zvýšenou péči.

Jak dlouho jste po tatínkově smrti bydlely dál v Soběchleběch?

Domek, ve kterém jsme žily, byl zcela nevyhovující. Maminka se proto rozhodla, že se vrátí k rodičům do Hradčan, ale nejprve domek opraví. Denně po práci v obchodě dojížděla na kole do Hradčan a představte si tuto cestu, kdy v každé obci je kopec (Radotín, Oprostovice, Bezuchov, Šišma) a večer zpátky. Po opravě domu jsme se nastěhovaly k prarodičům do Hradčan, maminka se vlastně vrátila do svého rodného domu a já jsem zde začala chodit do školy. Mými spolužačkami byly Maruška Vaculíková od Dobry, Maruška Klvaňová (dnes paní Jančová ze Šišmy), Marta Jančíková (sestra Franty Jančíka), Boženka Hrbáčková (dnes Valentíková).

V Hradčanech maminka začala pracovat v obci nebo dojížděla za prací?

Maminka dál dělala prodavačku, nejprve v Šišmě, potom v Radotíně a před odchodem do důchodu v Soběchleběch, kde byla velká prodejna

Jednoty Hranice.

Paní Křístková, Vaše maminka se pečením cukroví zabývala od mládí nebo začala později? A co pekla nejraději?

Maminka se pečení začala věnovat až poté, co jsme se po tatínkově smrti nastěhovaly do Hradčan. Pečení zákusků se věnovala až do vysokého věku, kdy už v domku bydlela sama, protože my se sestrou už jsme měly svůj život a byly jsme odstěhované. Její doménou byly nejprve perníkové chaloupky, o kterých všichni víme, že jsou velmi pracné. Za celou tuto chaloupku si brala za práci 50 Kč, vesměs pekla v noci do dvou či tří hodin. Nejprve si vše musela nakreslit na papír a potom vykrajovala těsto, které po upečení slepovala nebo také sešívala.



Myslím, že v dnešní uspěchané době bychom to už asi nikdo nedělali.

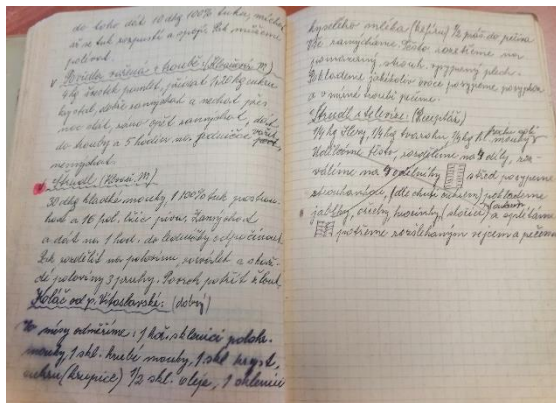
Maminka také velmi ráda pekla dorty a vyhlášené byly její trubičky. Řeknu Vám jednu perličku! Všechny sladkosti pekla na jednom elektrickém sporáku, který my máme v Přerově dodnes a dosud nebyl porouchaný! Stále nám slouží.

Máte uschované její sešity s recepty?

I když se to zdá neuvěřitelné, maminka měla pouze jeden sešit s recepty (*paní Křístková mi ho donesla i ukázat*). Z rodinné školy měla ještě kuchařky, ale hodně se držela toho svého jediného ručně psaného sešitu. Ten zažil hodně svateb a oslav.

Který z maminčiných zákusků jste měla nejraději?

Úplně nejraději jsem měla ořechový dort, byl úžasný, nadýchaný, ale bohužel jsem si recept neopsala a v sešitě jej nemůžu najít. Ten bych si s chutí dala a snad ho i upekla, protože jinak jsem lásku k pečení po mamince nezdědila. Ale na ten



jmenovaný dort vzpomínám dodnes. Maminka byla nejen výborná kuchařka, ale také uměla další ruční práce a její zahrádka byla ukázkově udržovaná.

K našemu bývalému domu Vám chci říci, že mám obrovskou radost, že noví majitelé uchovali sklep, který nádherně opravili a já se na něj dívám při každé návštěvě Hradčan. Jen bych ráda věděla, jestli našli nějaké datum, kdy byl sklep postavený.

A pro Vaši radost Vám paní Křístková řeknu, že číslo popisné 51 manželé Navrátilovi uchovali na budově sklepa a datum se pokusíme zjistit. Děkuji Vám za rozhovor.

Po našem rozhovoru jsem se obrátila na pana Jiřího Navrátila s dotazem od paní Křístkové ohledně data stavby a ten mi sdělil, že při opravě domu našli na zdi sklepa datum z roku 1830. Dokumenty, které noví majitelé k č.p.51 mají, jsou na další samostatný článek.

Děkuji paní Křístkové za její čas a manželům Navrátilovým za poskytnuté informace.

Blažena Mikulíková

PASOVÁNÍ PŘEDŠKOLÁKŮ V MATEŘSKÉ ŠKOLE BEZUCHOV

Kateřina Jemelková

Ve čtvrtek 25.června proběhlo na zahradě Mateřské školy Bezuchov pasování předškoláků. V rámci této akce se uskutečnil i táborák, prodejní výstava fotografií MŠ z uplynulého školního roku a prodej keramických výrobků. Keramiku vyráběli rodiče společně s dětmi pod vedením paní lektorky O. Sedláčkové již na jaře. Z důvodu mimořádným opatřením v důsledku Covid-19 si ji však měli rodiče možnost zakoupit až nyní, a ne jak byli zvyklí na Velikonočním jarmarku. Ten musel být zrušen.



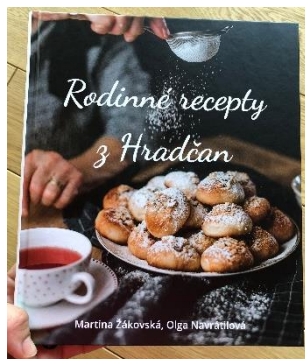
Za zvuku slavnostní hudby bylo pasováno p. ředitelkou 9 dětí na školáky, kteří už budou od září sedět ve školních lavicích. Z toho byly dvě děti z Hradčan, 6 dětí ze Šišmy a 1 dítě z Bezuchova. Všichni byli poté ostužkováni a byla jim předána knížka s drobnostmi na památku. Poté složili budoucí prvňáčci slavnostní slib a rozloučili se se školkou pěknou písničkou. Společně jim všem přejeme, aby se jim ve škole moc líbilo, dařilo se jim a na naši školku aby vždy rádi vzpomínali.

Krásné pohodové léto plné zážitků přeje kolektiv Mateřské školy Bezuchov.



RODINNÉ RECEPTY Z HRADČAN

Martina Dlouhá



Mnozí z Vás máte již u sebe sbírku hradčanských receptů, kterou jsme nazvali Rodinné recepty z Hradčan. Kniha vyšla v nákladu 330 ks a věřte, že rozhodování o tom, kolik kusů nechat natisknout nebylo vůbec jednoduché. Někteří z našeho okolí celému projektu důvěřovali a nabádali nás vydat alespoň 500 kusů, prognózy dalších byly zase opatrnější a odhady zájmu držely při zemi

kolem 50 až 100 kusů. Nakonec jsme udělali rozhodnutí jít zlatou střední cestou a vydat kuchařku v nákladu 330 kusů. Velmi nás potom překvapil zájem, který kniha vzbudila a celý náklad se nám doslova rozprchl pod rukama.

Na konci března jsme roční projekt, jehož konec byl plánován na konec dubna, museli pozastavit a dopředu rozhodnout, ve kterých měsících projekt dokončíme. Po malé úvaze nad prázdninami jsme rozhodli, že se poslední dvě vaření uskuteční ve čtvrtek 27. srpna, kdy paní Silvie Doležalová s babičkou představí rodinný recept na nadívaná krůtí prsa s dušenými jablky a poslední setkání proběhne 24. září a povede jej pan Jiří Navrátil s receptem na panenku s máslovými bramborami.

Zároveň bychom Vás rádi informovali, že aktuálně hledáme možnosti na vydání dotisku kuchařky, takže pokud se na Vás s výtiskem nedostalo, nemusíte zoufat a pevně věříme, že se nám do konce roku podaří dotisk kuchařky zařídit.

PS: Bohužel zjišťujeme, že se nám do kuchařky vloudily nějaké chybičky. Paní Františka Zavadilová nás upozornila, že nám ze surovin na str.28 v jejím receptu na Vaječné karbanátky vypadlo to nejdůležitější - 5 natvrdo uvařených vajec. Velmi nás to mrzí. Chtěli bychom Vás touto cestou požádat, pokud objevíte další chyby, abyste nás upozornili a mohli bychom je v dotisku opravit. Děkuje.

PŘÍBĚH SE ŠŤASTNÝM KONCEM

Jaroslav Valentík

Náš příběh začíná jednoho zcela běžného dubnového dne brzo ráno, kdy lidé odchází do zaměstnání a jiní se z něho vrací. Tak jako každý den se i tento, nijak významný den pro průběh právě probíhající karantény nebo chodu obce, nevymykal normálu běžného dne. Až na to, že se v obci objevil nový člen naší hradčanské komunity. Jednalo se o psa rasy německý ovčák, který ovšem ihned zapadl do naší obce svou dobrosrdečností a skvělou povahou, no prostě jako by se zde narodil. Pravda však byla jiná. Dotazy, které se vedly mezi občany obce, jejich známými a později i a na sociálních sítích nevedly k tomu kýženému šťastnému konci, jak jsem článek nazval a zjistit majitele psa byl problém. Proto musela nastoupit úřední mašinérie. Jak ukládá zákon, byla obec povinna se o psa postarat. Vzhledem k tomu, že se opravdu jednalo o zcela bezproblémové zvíře, byl pejsek dočasně umístěn do oploceného prostoru mezi obecním úřadem a obchodem. Tam určitě nestrádal, protože se našla hromada hodných lidí z obce, která mu vždy něco podstrčila. Já osobně jsem ho také několikrát navštívil a se souhlasem paní starostky jsem měl možnost se s ním jít projít. Hned od začátku bylo patrné, že má minimálně základní výcvik a procházka s ním byla úžasná (jak nemám moc rád moderní věci,

pořídil jsem si s ním společné foto jako budoucí vzpomínku). Bohužel můj čas se krátil s nástupem do práce a Beník, jak se později zjistilo jeho jméno, musel jít zpátky do svého dočasného bydliště. Netrvalo však dlouho a Beník se stěhoval na místní skládku, což mu umožnil vedoucí skládky Marcel Petrik. Pejsek se tam měl skvěle a já měl možnost ho tam navštěvovat a chodit s ním na procházky. Pátrání pokračovalo a zjistila se majitelka. Všichni zúčastnění akce kolem Beníka jsme se těšili na šťastný konec, ale vzhledem k okolnostem zůstával pořád náš Hradčaňák. Doba, kdy jsme ho mohli vídat se však pomalu krátila, protože i na skládce mohl zůstat pouze dočasně. A tak záchranná akce, podobná filmu zachraňte Lassie, pokračovala. Byla oslovena média, protože Beníkovi hrozilo to nejhorší. Objížděli se obce v okolí, ale šťastný domov se pro pejska nedařilo najít, a tak Beník vyčkával pořád na skládce. Tam si ho všichni i za tak krátkou dobu velice oblíbili a měli ho rádi. A proč tedy příběh se šťastným koncem? Jednoho dne přijel na skládku řidič, kterého si Beník sám vyhlídl a naštěstí láska byla vzájemná. Dneska si Beník libuje na zahradě u Brna a dle fotek se má skvěle. Má kolem sebe hromadu lidí, dětí a to jak jsem za krátkou dobu s ním poznal je to, co potřeboval. Po přečtení tohoto článku si jistě hromada škarohlídů řekne, proč si ho nevzal „on“?! Věřte, že kdyby to jenom trochu šlo, zůstal by Hradčaňák. Mám už ale doma čtyřčlennou skupinu zvířecích parťáků. Jednu kočičku, zachráněného kocourka, jednoho pejska nalezeného v popelnici a vychovaného od 400 gramů a jednoho pejska zachráněného z velkopěstírny zvířat, který je stále pod kontrolou Ligy na ochranu zvířat. Je mi jasné, že ne každý si může dovolit psa, neboť je to zásah do rodinného rozpočtu anebo to vždy nejde třeba ze zdravotních důvodů, ale věřte mi, že když se o zvířátko staráte, je to parťák na celý život. Jsem hrozně rád, že i Beník měl to štěstí a našel se někdo, kdo si ho vzal. A proto jsem nazval svůj článek „Příběh se šťastným koncem.“ Chtěl bych poděkovat všem, kteří o něj projevíli

zájem, kteří jen v koutku duše přemýšleli o tom, že by to nějak doma šlo i s novým psem. Před těmito lidmi smekám a komu není lhostejný život zvířete, nemůže být špatným člověkem. Tento článek je poděkováním pro ty, a že jich nebylo málo, kterým nebyl osud Beníka jedno a hledali pro něj novou rodinu i za cenu svého volného času. Ještě jednou děkuji.



BOCHÁNKY

Olga Navrátilová

Tip na něco dobrého nám do letního čísla poskytla paní Jana Nevtilpilová.

Ingredience

1 kg hladké mouky	600 ml vlažné vody
1 kostka droždí	5 stroužků česneku (může být i více)
1 cibule	2 lžíce oleje
2 lžičky soli	2 lžičky kmínu
2 lžičky majoránky	1 brambora uvařená ve slupce
5 párků	1 vejce

Postup

Do mísy nasypeme mouku, nadrobno nakrájenou cibuli, najemno nakrájený česnek, nadrobno nakrájený párek, přidáme nahrubo nastrouhaný brambor, olej, sůl, kmín, majoránku a na to rozdrobíme kvasnice. To vše zalijeme vlažnou vodou a promícháme. Zpracujeme těsto a necháme vykynout.



Lžící následně vykrajujeme malé bochánky, které dáváme na plech vyložený pečicím papírem. Před samotným pečením potřeme bochánky rozšlehaným vejcem a poté dáme péct do trouby vyhřáté na 250 stupňů. Pečeme do zlatova zhruba 15 minut. Dobrou chuť!



ZASTUPITELSTVO OBCE**Josef Barot – ptala se Martina Dlouhá****Jak dlouho žijete v Hradčanech?**

V Hradčanech žiji od narození, až tedy na pár výjimek, kdy jsem strávil dva roky na vojně a tři roky jsem žil s manželkou v její rodné vsi, poté nás to oba zaválo zpět do Hradčan.

Co máte v Hradčanech rád?

Mám rád HRADČANY jako takové – je tu krásné okolí, fajn lidi, kteří umí držet pospolu, když je zapotřebí.

Jaké je vaše oblíbené místo v Hradčanech?

Těch míst je více, ale v první řadě je to fotbalové hřiště, které je pro mě jako druhým domovem a v poslední době to jsou i místní nově vybudované nádrže, ke kterým velmi rád chodím na procházky se svou ženou.

**Co by se dalo v Hradčanech, dle Vašeho názoru, vylepšit? Je něco, co Vám zde chybí?**

Za posledních pár let se toho v obci mnoho vybudovalo, opravilo a vylepšilo. Myslím si, že bychom měli opravit dům po panu Vaculíkovi,

kde bych viděl prostor pro nějaké služby (holič, pedikúra ...). A je velká škoda, že v současné době není v provozu místní pohostinství.

Umíte si představit, že byste bydlel jinde?

Tuhle možnost jsem si již také vyzkoušel. Rodina a srdce mě však přivedly zpět do Hradčan a jsem za to rád.

Doplňte prosím větu: Hradčany se staly mým domovem protože...

... jsem se tu narodil, žil velkou část svého života a chtěl bych tu také zestárnout.

Kde vidíte obec za 30 let??

Těžká otázka. Přál bych si, aby obec měla dostatek finančních prostředků na dokončení všech svých projektů a aby zde lidé žili spokojeně a drželi pospolu.



Významné jubileum si v měsících duben, květen a červen připomněli tito naši spoluobčané.

paní Františka Zavadilová	70 let
paní Zora Hrbáčková	70let
paní Marie Klvaňová	75 let
pan Miroslav Tihelka	65 let
pan Pavel Sivec	60 let

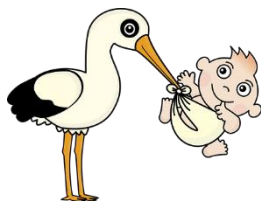


Jubilantům blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví, hodně štěstí a životní optimismus.

V polovině roku 2020 se přistěhovali 2 občané a nikdo se neodstěhoval.

V druhém čtvrtletí roku 2020 jsme přivítali nové občánky:

* Jaromír Blaťák č.p.80



OSMISMĚRKA S CITÁTEM

Chválí se muž svému příteli: „Já jsem si svou ženu vycvičil!
 Přesně v šest večer musí být večere na stole!“ „A co když není?“
 „.....tajenka.

T	T	O	A	L	A	K	N	E	S	Á	L	V	I	C	E	A
E	S	L	L	K	E	H	D	I	P	L	O	M	A	C	I	E
C	N	E	E	I	L	T	A	E	Ř	P	K	V	D	R	A	O
I	V	T	Ř	E	B	A	A	S	E	S	U	Č	I	T	A	A
N	O	A	T	E	K	A	S	V	V	T	O	E	I	N	K	N
L	D	S	S	V	N	S	N	A	O	O	K	R	L	V	K	J
E	O	A	É	A	P	O	Ř	Á	D	K	U	E	O	I	E	A
P	V	L	R	O	S	O	M	Á	K	T	I	J	N	S	T	U
O	O	H	L	T	V	O	R	B	A	N	E	Š	L	A	P	A
P	D	E	N	N	A	T	E	M	I	L	A	E	R	A	C	E
C	K	S	A	R	P	O	P	K	O	L	E	K	T	I	V	!

AERACE
 JESLE
 LVICE
 OLEJOVKA
 PEVNOST
 POSTEL
 STŘELA
 TVORBA
 VODOVOD

DIPLOMACIE
 KANKÁN
 MATURITA
 OLIBAN
 POPELNICE
 PŘEVODKA
 SVAŘOVNA
 VČEREJŠEK

ELITA
 KOLEKTIV
 METAN
 OVINKA
 POLÉVKA
 ROSOMÁK
 ŠIKOVATEL
 VARAN

HLASATEL
 KOUKOL
 NEŘEST
 OVSAHA
 POPRASK
 SPOLEK
 ŠLAPA
 VLÁSENKA

MAGICKÉ ČTVERCE

V magickém čtverci je součet vodorovných, svislých a úhlopříčných číslíc vždy stejný!

Jakou číslici je třeba dopsat do středu magického čtverce?

4	9	2
3		7
8	1	6

16		3	13
5	11		
	7		12
4		15	

V tomto čtverci je součet vždy 34.

22			11	19
6	14		25	
	23	1	12	
		15	21	
13	16		10	

V tomto čtverci je součet vždy 65.

O VZTAZÍCH – NA PRSTECH JEDNÉ RUKY

Přednáška Mgr. Mileny MIKULKOVÉ,

trenérky životních dovedností a spisovatelky



v neděli 16. srpna 2020 od 15,30 do 17,30 hodin

v klubu Stodola na Centru pro rodinu Ráj v Pavlovicích u Přerova

Příspěvek 150 Kč/osoba (200 Kč pár)

Pro děti skákací hrad a dobrodružný program. Příspěvek na hlídání 80 Kč/rodina (předání dětí pečovatelům 15 – 15,15 h)

Přihlášky přes www.raj-pavlovice.cz

O lektorce na <https://www.vztahove-poradenstvi.cz>

Přednáška je součástí projektu „Rodina – rosteme společně“, který je spolufinancován z dotačního programu Rodina a ochrana práv dětí MPSV ČR a z rozpočtu Olomouckého kraje.



DEN PRO MAMINKY S DĚTMI

v pondělí 10. srpna 2020 od 9 do 15 hodin

v Hradčanech na Výletišti

s lektorkou, maminkou tří dětí, výtvarnicí a podnikatelkou **Veronikou Matlochovou**

9 – 11 h – předání dětí pečovatelům, kafe bar,
beseda s Veronikou – **JAK SE SEN STANE SKUTEČNOSTÍ**

11,30 – 12,30 h – oběd

12,30 – 14,30 h – plstění z vlny pro velké i malé **Přihlášky na www.raj-pavlovice.cz**

Příspěvek na program 300 Kč/rodina

Možnost objednání oběda - polévka, pizza



Program je součástí projektu „Rodina – rosteme společně“, který je spolufinancován z dotačního programu Rodina a ochrana práv dětí MPSV ČR, z rozpočtu Olomouckého kraje a obce Hradčany.

